

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Kedden, September' 25-dikán, 1854.

25.

BURKUSORSZÁG.

Köln Sept. 6 kán. A' Frankfurt nevű gőzhajóval való utazás, az Ill folyón Straszbургig, mint planumban volt, el nem sült, mind a' víz tsekélysege miatt, mind keskenysége miatt, 's ahoz értök azt állítják, hogy a' Frantziáknak minden — az Ill folyó hajókázhatóságára fordított 30,000 frank költségek mellett is, azon víz soha sem lesz alkalmas gőzhajókra. Egy más próba tétetett a' kis Rajnán, a' nagynak egyik ágán, 's ez olyan jól sült el, hogy a' gőzhajók, egész a' Straszburgi fellegrárig (a' városhoz fél óra) evezhetnek. Aug. 10-kén kezdett járni rendesen a' gőzhajó.

NAGYBRITANNIA.

(Courier.) Sz. Kristóf Aug. 5-kén. A' Negerek, a' tanittatások végett készült Systemát nem akarják elfogadni: azomban a' rend fel nem bomlott, 's reményleni lehet, hogy a' munkához magoktól visszatérnek, mihelyt egyszer a' dolog miben léttéről értesítve lesznek. Sir Evan Macgregor, maga is Sz. Kristófban vagyon, és megtette a' legzélerányosabb intézeteket: négy hadi hajó mindég készen áll parantsolatjára, azonkívül, hogy szárazon is vagynak katonái. A' Sz. Kristófi állapotot Antigua szomszédságának tulajdonítják, hol a' tanulásra nints kiszabott idő, és így amazok azt gondolják, hogy ez az új Systema a' helybeli törvényhatóságnak munkája. A' Missionariusok viseletek ezen szigeten igen dítséretes volt. Trinidad Jul. 30 kán Itt néműnemű megelegetlenség mu-

talkozott: azért is előrendszabásokhoz nyúlnak, mellyek elnyomják a' különben kiütendő háborút. Grenada Aug. 30 kán. A' Negerek 2 jószágon felhagytak a' munkával: erre való nézve az oda való igazgató, erőszakkal akarja őket engedelmességre hajtani. Aug. 2-kán a' főtzinkosok elfogattattak, a' rend helyreállott, 's azolta semmi újabb zavarról nem hallani. Dominica Aug. 1-jén és 2 kán. Minden békességben van, noha a' tanításra kiszabott idő ellen sokan kikeltek. Barbados Jul. 30 kán. Sir Lionel Smith Igazgató reményli, hogy a' felszabadítás napja tsendesen fog elmúlni. Antigua Jul. 30 kán. A' tudósítások igen megnyugtatók.

A' Globe ismét egy levelét közli O'Connellnek, mellyet ez, Lord Duncannonhoz intézett volt. A' level elején hevesen kikél az Orangisták ellen, kiknek sok esztendeig, hijában nyujtott volt kezet megengesztelésre. „Talentom nélkül való, 's tompa elméjű népügymond, 's nints annyiesze, hogy általlátná, melly szerint a' tettett emberség, a' tzelnak inkább kedvez, mint a' pusztán mutatott makatság. Jus megtsonkításról panaszkodik, mellyet tőrnie kell, mint Protestansnak. Én felszóllítottam ezen Orangistákat több ízben, jegyeznék fel nehézségeiket, és tennék közhírré; de mind ekkoráig, egyetlenegy sem tudtak előadni, mellynek orvoslását méltó jusson kívánhaták volna. Minden lármájok onnan származik, hogy a' népen nem uralkodhatnak olly határtalanul, mint az előtt,

és hogy mind inkább közelíteni érzik a' szempillantást, hol a' nép nagyobb részént a' tizedtehortól megszabadulván, nem lesz többé kéntelen a' más hiten lévő papokat fizetni. Tudjátok, hogy ők (az Orangisták) engesztelhetetlenek. Miólta a' Miniszterium reformálva van, szinte halmozta rájok a' hivatalokat, és még sem engesztelhetett meg csak egyetlenegyét is közzülök. Ők még mindig legnagyobb ellensegeitek. Ezentúl tehát, az igazságot ugyan szolgáltaatok ki nékiek, a' nélkül mindazáltal, hogy valaha kedvezést mutatnátok erántok." Erre O'Connell előszámlálja a' Grey Miniszteriuma által Irlandon elkövetett igazságtalanságokat, a' többek közt, hogy az Irlandi hivatalok, többnyire Angolyok által töltettek bé. Levelét ekképpen zárja bé: „Én kész vagyok, hogy a' Miniszteriumot Irlandiával tökéletesen megbékéltessem, mindent elkövetni; de ha ezen népet csak szép szóval tartják, 's eranta igazi tetteges barátságot nem bizonyítanak, akkor azt tenni, se kedvem, se hata'mam nints. A' Parlament ismétleni öszvegyüléséig, távoztassuk el ellenségeinket, 's vegyük ki kezekből a' kést, hogy ne árthassanak, és rajtunk csak barátaink uralkodhassanak! Egyéberánt maradok, 's a' t. (Aláírás.)

SZITZILIAI KIRÁLYSÁG.

Nápoly Aug. 30-kán. A' mitől régen tartottak, végre bételyesedett. A' Vesuv allján, Resina Ottajano, és más kutak, már néhány hét óta kiapadtak, a' mi tsalhatatlan jele a' közelgető hegyokádásnak. Vasárnap Aug. 24-kén a' hegy közepén egy kis nyilást vettek észre, mellyből nem nagy mennyiségben, de iszonyú sebeséggel Boscotre case irányában láva rohant ki, egyszersmind a' hegy belsejében

kemény morgás hallatszott. Hétfőn (25) úgy látszott, hogy a' lávarohanás alább hagyott, de a' következő napon tellyes mértékben megújult. 1828 dik esztendő óta a' Vezúvban új krater formálódott, melly 1822 nek szüleményét, a' félórányi hosszú mélységet bétöltötte, sőt a' regi kratert majd 200 lábbal meghaladta, úgy hogy Nápolyból pusztá szemmel is ki lehetett venni. Ez a' kis Vezúv, a' mint elnevezték, 26 kán reggel, rettenetes robaj közt bésüllyedt, 's helyébe nagy fekete felleg emelkedett fel, melly a' napot homályba borította, és később sűrű essőben nem csak a' Vulkán környékére, hanem Nápolyra, és Paasilippra is leesett. A' bészaratott tüzes tömeg, a' hegy derekának közepében vágott magának útat, a' midőn leírhatatlan dühösséggel kirohant, 's mintegy 3 óra alatt 6 olasz mértföldnyire haladt, eltemetvén haladása közben erdőket, kerteket, házakat. 27 kén a' tüzes láva 15—18 lábnyi magas, és mintegy fél fertályórányi széles volt. Ottajano Hertzeg falusi jószága, mellyben még akkor reggel egy angoly Dáma festett volt, már estve éktelen rommá változott. San Giovanni falu 80 házzal, nem látszik többé. Caposeccoban, és Torcino ban mintegy 100 ház leve láng prédájává. 28-kán a' kirohanás még rettenetesebb caractert vett fel. Scafati, és Sarno lakosai, minden szempillantásban várták a' kedvetlen vendéget; a' félelem közönséges volt, de 29-kén alább hagyott a' hegyokádása, 's végre Ottajano, és Mauro kerület lakosai ma már szabadon lélegzenek. A' kár 500 000 aranyra, vagy 1,500,000 frankra bészültetik. Mivel más nap, a' lavához, minden veszedelem nélkül lehetett közelíteni, tehát a' természet szörnyű tüneményének, számtalan öreg 's fiatal tsudálói valának.

EGYHÁZI STATUSOK.

(Morning Herald.) Róma Aug. 23-án. Az Evorai Érsek (Fortunato de S. Bonaventura) kinek halála több rendbeli Ujságokban hibásan jelentetett, Rómába érkezett. Midőn Dom Miguel ügye elveszett volt, ezen jeles Praelatust nem lehetett reábirni, hogy nyáját elhagyja, — de végre még is kénytelen volt menedékét, a' szaladásban keresni. Elhagyta azért Evorát némelly hív kísérelőivel, 's még nem meszsze haladt, midőn néhány zshivány útját állotta. A' mi kevés vagyont megmenthetett, attól most megfosztatott, 's kivévén arany keresztjét, és némelly papi ruháit, mellyeket a' buzgó zshiványok megtsókoltak, 's tulajdonosságának ismét vissza adtak, minden egyéb, a' mi nálla találtatott, a' rossz embereknek zsákmányul szolgálta. Miután e' szerént a' Praelatusnak élete megmentetett, társaitól vált, 's egyedül tévelygett sokáig minden kísérelő nélkül, nem tudván, hová fejét hajtani, — a' midőn gyakran megtörtént, hogy a' mezőn, vagy a' hegyekben kelle hálnia szabad ég alatt. Ha az éhség valamelly faluba hajtotta, úgy találta, hogy mindenütt az Evorai Érsek sorsa, volt köz beszélgetés tárgya, 's ha valamelly vendégfogadóba bétért, legelőbb is azon irovány ötlött eszébe, mellyben a' Lisbonai Kormány személyének leírása mellett, ötet köz boszszuállás tárgyává pétzézi ki. Végre egy szegény paraszt, ki benne papi rangot sajditott, hozzá ment, megesmerte, és mindezekre kérte, hogy ha tsak élete kedves, hagyja el az országot, 's egyszer mind magát kísérelőnek ajánlotta. A' Praelatus engedvén a' kérésnek, áltöltöltözködött hajós ruhába, 's egy kis dereglyén a' Tajón levezett, és Lisbona alatt tartózkodott 2 nap, és 2 éjszaka, a' mi után egy angoly reá es-

mért. Megértvén tehát ez, a' nagy, 's a' Portugallus Egyház talán leg tudósabb férjfiújának szomorú sorsát, megindult rajta egész a' sírásig, — a' fő szökevénynek minden kigondolható segedelmet ajánlott, 's kiragadta ötet a' hit ellenségeinek körmei között. A' Praelatus jóltévő kísérelőjével végre Angliába érkezett, hol Olasz Országba való utazásának folytatására mindennel ellátatott. Rómába érkezvén, ott legszívesebben fogadtatott, 's hólnap a' Pápa Ö Szentségénél első audientziája lejend.

BRAZILIA.

Rio de Janeiroból Jul. 25-kig Londonba érkezett tudósítások szerént, a' Képviselők Háza elhatározta, hogy ezentúl a' Regenség 4 esztendeig maradjon egy személynél. Az Ország tessenességben vagyon. A' Hadi Miniszternek, a' Provintziális Elölülökhöz intézett Kerülőlevele, — azoknak a' legnagyobb takarékossgot ajánlja, — mint egyetlen egy eszközt, az Ország Finantzialis rossz állapotjának valamennyire való felemelésére. Jul. 10-kén Seymour Mihály Contreadmiralis, a' Britus tengeri erőnek a' déli tengeren fő parantsolója, Rio de Janeiroi útjában meghalt. Melville nevű szálítóhajó, melly által a' szomorú hírtetésünkre esett, Braziliából 140,000 dollárt hozott.

OROSZORSZÁG.

A' Burkus Kir — 17 főtisztekből, és 58 altisztekből álló osztály, mellynek szép rendeltetése, a' boldogult Sándor Tsászár emlékezetére felállított oszlop kitakarásánál jelen lenni, 's melly ilyen tzelből, a' mult hónap 26-kán Alexandragözhajóval, Lübeckből kiindult, egy szerentsés ugyan, de még is útközben ellenkező szelek miatt

késleltetett utazás után, Aug. 31-kén Sz. Pétervárába érkezett, 's ott a legszívesebb vendég szeretettel fogadtatott.

Ő Felsége a' Tsászár, mihelyt a' Sándor emlékeztelére rendelt innepnek vége leszsz, azonnal Országát szándékozik bójárni, még pedig, mint mondják, az úgy nevezett fejer-Orosz kerületet, és Vilna melletti sereget is meglátogatja. A' Tsászárné azalatt Berlinben fog mulatni felséges Attya társaságában.

P O R T U G A L L I A.

Sept. 1-jén a' Regensizenete a' Királyné férjhezadására nézve felvételett, és 67 szavazattal 27 ellen elhatározott, hogy a' Királyné jövendő férjének választása, a' Regensnek engedődjék által. Lisbonában azt hiszik, hogy a' választás Dom Pedró sógorára, Leuchtenberg Hertzege fog esni.

Dom Pedró f. h. 1-sőjén 24 új Pairet nevezett ki, ezek között vagyon Gróf Portosanto is.

(Times.) Lisbona Aug. 31-kén. A' Régenséget illető kérdés legközelebbi hétfőn (25 kén) felvételett a' Deputatusok Kamarájában, 's tsak nem egyhangúlag, Dom Pedró megerősített Regensnek, a' mennyiben 90 ellen tsak 5-en valának. Egy Követ szavazni sem akart, hanem a' Házat minden tzeremónia nélkül elhagyta. Sok hosszú beszédek tartattak Dom Pedró magasztalására. A' Pairek kamarájában 28-kán vétetett fel a' Regenséget illető kérdés. Marquis Loulé, és Gr. Taipa által javallott két módosítás félrevétetett, és a' kérdés 10 szavazattal 3 ellen, Dom Pedró javára döntetett el. Nem hitték, hogy ez a' rendszabás minden módosítás nélkül fog keresztül menni, sőt még némel-

lyek azt hitték, hogy félre fog vettetni. Négy Pair az Oppositzio részéről kinyilatkoztatá, hogy magát ez alkalommal visszahúzza, ha tsak bizonyossá nem tétetik a' felől, hogy 6 személy, a' kik között vagyon a' Lacedämoni Ersek is, az új Pairek számából ki töröltetik, a' miben Dom Pedró, Minisztereivel együtt meg is egyezett, hogy illyen fontos tárgynál, a' két Ház között, minden meghasonlás elkerültessek, 's azt is igen jól tudják, hogy a' Braganzai Hertzeg, a' nélkül, hogy a' Cortesektől Regensé választatik, egyetlen egy új Pairet sem nevezhet. A' Pairek kineveztetések minél előbb meg fog történni, tsak hogy a' Paireknél a' rendszabás félre ne vettessék. Dom Pedró egész királyi familiával együtt 25 kén a' Caldasi fürdőből visszatért, de egészsége, a' helyett hogy javúlt vólna, még inkább vesztett a' víz befolyása által. Kedden estve veszedelmes állapotban vólt, de Szerdán már jobban lett, úgy, hogy most már ismét feljárhat, 's 28-kán estve Queluz palotából az Ajudai palotába gyalog ment. Nagyon megboszsankodott, hogy a' Pairek Gróf Taipa módosítását a' Felírásba felvették. Dom Miguelnek Genuából kibotsátott Protesztátziója következésében, a' Kamarákban a' felett vólt vitatás, miképpen bánjanak ezentúl véle, 's a' külső dolgokra ügyelő Miniszter Agostinho Jose Freire határozottan kinyilatkoztatá, hogy az Evora Monte i Egyezésben Néki (Dom Miguelnek) ajánlott nyugpénz fejében még semmi sem fizettetett legyen, de ne is fizettessék, a' mennyiben az egyezésben foglalt feltételeket bé nem töltötte. Erre Renduff Báró azt a' javallatot tette, neveztetnék ki legközelebbi Koronaörökösnek, Dona Januaria Infantinn, Dom Pedronak Braziliában lévő leánya, és hogy

a' Portugallus Kormány alkudozásba ereszkedjék a' Rio de Janeiroi kormányal, hogy ő Magassága (Dona Januaria) Portugallus szokásokban, és erköltsökben neveltessek. Perez de Castro Spanyol Követ az itteni Udvarnál, reá akarta bírni Napier Admiralt, lépne Spanyol szolgálatba, mint Admirális, 's azonnal által vehet egy Flottat a' Spanyol kikötőben: a' tengeri hős azonban el nem fogadta a' szép ajánlatot, hanem maga helyett Henry Kapitányt javallotta, 's mint mondják, ez utóbbi, már meg is egyezett a' Spanyol Miniszterrel. Arról is szárnyallik a' hír, hogy az itteni szolgálatban lévő idegen katonák, Spanyol szolgálatba lépnek által. Akárhogy, akármit, a' Spanyol nép, — most legalább, annyira ellenzi az idegen segedelmet, kivéven a' pénzbelit, hogy Perez de Castro, és a' Spanyol Miniszterek meg fogják látni, melly szerint hasonló rendszabások, a' Cortesek, és a' Spanyolnép megegyezése nélkül kivihetetlenek.

A' 24 Pair kineveztetése által, a' Miniszterek mindent kivihetni reménylenek, — más részről pedig azt hiszik, hogy éppen ellenkező történik. Nehány régi Pairek, a' Nemzeti Javak köz eladatását fel szeretnék függesztetni.

FRANTZIA ORSZÁG.

Straszbürg |Sept. 4-dikén. Itt nem sokára bizonyos tudósok fognak öszvejönni, természet historiai Muzzeumunk geologiai gazdagságának megtanulása végett. Az ekkoráig bejelentett természet vizsgálók száma 50-nél többre mégyen: köztök vagynak Páris legjelesebb Geologjai, Angoly Országból, Hollandiából, Helvetziából, és Német Országból több tudósok. Nehány napot geologiai utazásra szentelnek Sulzbachon, Mutzigon, Schir-

mecken, Framonton, és Rothannon keresztül. Ezen tudományos öszvegyüléseket, minden esztendőben, a' frantzia geologiai társaság fogja elintézni: azomban a' társasághoz nem tartozó személyek is, részt vehetnek, valamelly tagnak közbenjárása mellett, az Ülésekben.

(Mercure Segusien.) Aug. 27-re viradóra, Rive de Gier, és Sz. Etienne tájékat, rettentő szélvész látogatta meg. Előtt való nap estvéli 7 órakor nagy tseppekben kezdett esni az esső: 10 órakor az egész láthatár mintegy lángba borúlt a' menykő több házakba beütött, és sok embert megölt. Ratarieaux hídat hirtelen elhordta a' megdagadt folyó, a' mi által a' Sz. Galmieri öszveköttetés megakadályoztatott: ez alkalommal 5 gyermek anyástól az árvízbe fúlt. Sz. Etienne ben sok házak öszveomlottak. Gátak elhordattak, 's a' Lyonba vivő út egészen eltemettetett. A' Lyon, és Sz. Etienne közötti vasút oda van. Szerentsére ezen utak igazgatója nem engedte a' kotsikat elindulni, mi előtt szorossabb tudósítást nem vett a' dolog állapotja felől. A' kárt még nem lehet tudni bizonyosan: do a' Rive de Gierit mintegy 2 milliom frankra gondolják.

(Temps.) Háromezer hitelező, a' Frantzia Királynak, Sz. Clouban kérőlevelet nyujtott által egy küldötség által, olly tzelből méltoztatnék Ő Felsége magát közbenvetni, a' Spanyol Kormány elleni keresetekért — A' Király kegyesen fogadta a' Küldötséget, 's a' többek közt így szóllott: „Madridban lévő Követünk egyre sürgeti a' követelést, és az Angoly Követ által támogatatik.“ Abban nem lehet kételkedni, hogy ha tsak Frantzia Ország akarja, bizonyosan ereje is legyen arra, hogy önn magának igazsá-

got szolgáltatasson. Hogy is fogna a' Madridi Kabinét, a' nékie olly szükséges újabb költsönre szert tenni, ha egyszer hitelét Európa piatzán elveszti? Vagynak, kik azt hiszik, hogy a' Cortesek Finanz biztossága, a' Cortes adósságot minden tétovázás nélkül elesméri, de Ferdinandnak minden adósságát megveti. Ezen határozatnak a' vólna tételja, hogy rovásunkra, London városát megengesztelje, és e' szerént otta' kérdésben lévő költsönhöz juthasson. De ez reánk nézve igen keserves, és lealatsonyító volna! A' Király feleletjéből azt húzhatjuk ki, hogy semmi sem mulasztatik el, egy ilyen kárhuzatos planumnak megsemmisítésére.

Az Aprilisi nyughatatlanság következésében elfogatott személyek száma 1156. Ezek közzül 736 ismét szabad lábra tételt, 420 pedig még a' tömlötzben szenved.

Azon hírre nézve, mintha az Aprilisi nyughatatlanságban részt vett személyek számára köz Amnestia hirdettetett volna, a' Temps ezt mondja: „Illyen Amnestia felette renden kívül volna, és Országunk törvényeivel is ellenkeznék. Tsak a' törvény öldhat fel bennünket, egy előbbi törvény kötelezése alól. A' fő elsőségi jus erejénél fogva, a' Király enyhitheti, sőt egészen is elengedheti, a' bíró által hozott büntetést, de az igazság kiszolgáltatása folyamatját meg nem gátolhatja, 's még kevésbé láthatja előre a' hozandó ítéletet. Az Amnestia jussa azért nem egyéb, mint megkegyelmezési jus. Ha a' Monarchának szánakozó szíve kegyelmet javall, elég szerentsetlenek vagynak, kik heves temperamentumjoknál fogva, vagy indulattól elragadtatva, türhető politikai hibába estek, 's azért most esztendök ólta a' setét tömlötzben sinlenek, kik tehát a' kegyelmét inkább megérdemlik! de

Amnestiát hirdetni, 's olyanokat, kiknek perök még folyamatban vagyon, szabad lábra helyheztetni, mielőtt a' bíró ítéletet hozott, vólna, ott valóban nem lehet pusztá kegyelem, hanem törvényhozói tett szükséges, a' mire mind a' 3 Status hatalomnak együtt munkálódása megkívántatik. Még tovább megyünk, 's azt mondjuk, hogy a' jelen esetben olly sok érdekek össze ütköznek, hogy az egész dolgot a' Kamarák elibe rostálgatás végett terjeszteni, mulhatatlanul szükséges légyen: azért mihelyt a' Parlament össze ül, mindenekelőtt, ezen tárgy felett, készíttessék törvényjavallat, — egész Frantzia Ország, tetszéssel fogja azt elfogadni, — de minden más bánásmód, alkotmány ellen való volna.

Rheims Sept. 6 kán. A' fonók végre munkájokhoz visszatértek, mert a' koplalást megunták. Bár tsak már most a' Kormány, és Fabrikánsok egyetértőleg azon munkálódnának, hogy sorokon javítanának, és így elkerülnék azon szomorú jelenéseket, mellyek 14 nap ólta városunkat megrázkódtatták.

Du trone Ur az Amienssi Kir. Törvény Udvarnál Tanátsos, oda útasított, hogy minden haladék nélkül menne Algirba, az ottani köztanítás állapotjának megvizsgálására, hogy azután a' Kormány elibe javallatot terjeszthessen, miképpen lehetne azt megjavítani?

Van Halen, Spanyol Országból, most negyedszer száműzetvén, a' napokban Marseillébe érkezett. A' Párisi Börsén, 10 kén az a' hír terjedt el, hogy Lord Palmerston Kelet Indiai Generál kormányozóvá nevezetett, Lord Villiam Bentink helyébe, 's legközelebb hivatalát általveendi.

A' Hadi Minister, ismét újabb takarékossgot eszközlött. A' GenerálIn-

spectorok tudniillik ezentúl, hivatalos utazásokra csak félannyi időt, e' szerint félannyi költséget is, fognak fordítani, mint az előtt.

SPANYOL ORSZÁG.

(National.) Madridból Aug. 3-ról költ tudósítások szerint, a' Proceresek Kamarája, máj Ülésében, a' jelen volt tagoknak megegyezésekkel, Don Carlosnak, és Familiájának, az Uralkodástól örökre való kizárását elhatározta. A' Procuradorok Kamarája akkor nap nem tartott Ülést.

Barcelonából Aug. 29 ről jelentik: „A' Cholera Cataloniában folytatja pusztításait. Tarregonában naponként 50 an 35-ön halnak meg; a' kaputól egy ágyúlövésnyire van a' veszteglőintézet. Minden eleségnek felment az ára, sőt némelly életnemének egészen hijjával vagynak. Minden tzélerányos rendszabások mellett is, Rens városában, hol naponként 15—20 an halnak meg, kiütött a' Cholera. Tortosában valamivel kevesebb a' halandóság. A' betegség most az Ebrónak mind a' két partján elterjedt, ott kezdve, hol a' folyó Arragoniát elhagyja, annak torkolatjáig. Barcelonában még semmi jele sem mutatkozott. Valencia szomorú állapotban van. Még a' Cholera kiütése előtt a' lakosság nagyobb része kivándorlott, a' hátra maradt 5000 személy közzül is, a' pusztító epemirigy Aug. 18 kán 192-öt, 19 kén 167-et, 20 kán 177-et, 21-kén 194-et, és 22 kén 217-et elragadott. A' tisztviselőség semmi rendszabást sem tett, — az Orvosok elszaladtak, vagy csak kényszerítve teljesítették kötelességeiket. A' szegénység, mind eleségnek, mind orvosságnak hijjával volt, — még csak temetésekről sem gondoskodtak, 's a' holt tetemek szélyelhevertek az utcákon. Sokan kétségbe esvén, a' mi-

dön minden segedelemről megfosztatva érzették magokat, öngyilkosokká lettek. Azt mondják, hogy a' köztisztviselők soha sem mutattak nagyobb gondatlanságot, önnszeretetet, és nyúl szívűséget, mint ezen alkalommal, 's a' Valenciai eseteket el kell takarni, ne hogy azoknak emlékezetére visszairtózzon az érzékeny szív.

(Memorial des Pyrenées.) Alduden Aug. 30 kán. Don Carlos Aug. 25-től fogva 28 ig Roncesvallesben maradt. Rodilnak, és Jaureguynab közeledések, kik Belhaousnál egyesültek, kényszeríték őt menedékhelyét elhagyni, és Ergoyba búzódni, hol éjtszaka egy tsürben szalmán hált, 's mindennek hijjával volt, úgy, hogy éhségét kénytelen volt egy darab fekete kenyérrel elégíteni. Azt hiszik, hogy ma talán elérheti Zumalacarragnak seregét. Az Insurgenseknek nints annyi katonájok, mint a' Királynénak, 's azonkívül se ruhájok, se fegyverek, sőt még néha koplálnak is; azomban szenvedelmek enyhül vezérjeknek fáradhatatlan munkássága, és a' lakosoknak erántok való ragaszkodások által. Zumalacarragynak mindenütt vagynak kémjei, kik őtet a' Királyné seregének legkissebb mozdulatjáról is tudósítják: hadi fortélyá eddig abban állott, hogy szabad mezőn minden öszvetsapást kikerüljön, — mert különben az Insurgensek könnyen bártortalanokká lennének. Az a' planuma, hogy ellenségét a' sok mázskálás által kifáraszsza, és tsapatonként üssön reá, 's meg kell vallani, ebbeli szándékában már sokszor boldogult. Így támadott meg nem régen egy tsapat Insurgenst, 's rajta tökéletesen győzedelmeskedett. Lehetetlen ugyan, hogy Don Carlos valaha diadalmaskodjék a' Királynénak egész seregén, ha csak az Insurrectio, az Ország belsejében nem tesz előlé-

péseket: de meddig fog még Z u m a l a -
c a r r e g u y, ellentáthatni, R o d i l, és
J a u r e g u y egyesült erejének?

M O R V A O R S Z Á G.

Aug. 19-kén reggel Ő Felségek, az
Ausztriai Tsászár, és Tsászárné, Brünn-
ből, Olmützbe utaztak, honnan 23-
kán ismét Brünnbe szándékoztak.

Aug. 11-kén az Olmützi kerü-
letben, Hof nevű városban, éjféltáj-
ban tűz támadt, melly a' nagy szél
miatt, olly hirtelen, és annyira elter-
jedt, hogy 1 óra alatt az egész belső
— 188 épületből álló város, — tem-
plomostól együtt földig leégett. Bútor,
és más szerek, 's drágaságok megmen-
téséről szó sem lehetett, mert minden-
ki életéről gondoskodott, de mind e'
mellett is 11-en láng prédáivá levének.

B É T S.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Sept.
7-kén költ kir. határozata által M a y
Fridrik Urat, a' Fő-Mélt. Erdélyi Kir.
Cancelláriánál eddig Concipistát eddig
volt fizetése mellett ugyan ott Udvari
Titoknokká kegyelmesen kinevezni.

M A G Y A R O R S Z Á G.

P o ' s o n Sept. 19-kén. A' Kerületi
Ülések folyvást az Urbéri tárgyban ér-
kezett kegy. Kir. válasz felett tartatnak

M i s k o l c z o n milly buzgó kebel-
lel pártolja a' görög n. egy. sz. ekklé-
zsia községe a' honi nyelvet, — azon-
kívül, hogy már négy év óta jegyző-

könyveit, tanátskozásait, levelezéseit
's a' t. különben is egyedül magyar nyel-
ven viszi 's folytatja, legközelebb még
azzal is bizonyítja, hogy gyülekezetük-
nél magyar egyházi beszédeket kíván-
ván behozni, mult Aug. 31-kén már va-
lóban illyent is tartott lelkesen és éke-
sen Egri plebanus tiszt. Goits Athanáz Ur.

Z á g r á b sz. kir. város Sept. 1-jén
tartván tisztújító székét, az ürességben
volt négy választói polgárság betölté-
sén kívül birónak választatott: Staidac-
ker Jó'sef; Andrievich Ignácz polgár-
mesterré; Kavich Ignácz városkapitán-
nyá; Karvanchich Imre főügyvéddé;
pénztár-ellenörré Derchich István és
árvakatyjává Lopuh Pál.

E R D É L Y.

K o l o z s v á r t Sept. 11-kén tartott
országos ülésben a' KK. és RR. egy or-
szágos küldöttséget neveztek ki, ideig-
leni elnök Gróf N e m e s Ádám Ő Ex-
ja vezetése alatt, melly e' városban mu-
lató Ausztriai Föhertzeg M a x i m i l i á n
Ő Fenségénél, ki mint a' felkelt n e m e s
magyar sereg fővezére Erdélyt jelenlé-
tivel több ideig szerentsélteté, a' RR.
alázatos tiszteletét jelentené ki; ezen
fényes küldöttség más nap tisztiben el-
járván a' tisztelt királyi Hertzegtől ke-
gyesen fogadtatott, 's Ő Királyi Her-
tzegsége kijelenteni méltóztatott e' hon-
hoz viseltető szíves hajlandóságát. —
Sept. 10-dik a' kir. Főkormányszék tet-
te Ő Királyi Fenségénél tiszteletét.

Küldjük a' Májdlingi Therésia nevű fürdőház nagy Lottériája tervé-
nek kivonatját, a' kijátszandó nagy épület rajzolatjával együtt. A' fürdőház
visszaváltásául az elnyerőnek 250,000 Váltó forint ajánltatik. Vannak még
ezenkívül öt főnyerések ú. m. 30,000; 20,000; 15,000; 10,000; 5,000 forint. A'
nyerések öszvesége megyen váltóban 545,000 forintra. Egy sors ára 4 for. pen-
gőben. A' Lottéria egész tervét magyarul 's németül is a' Collector Uraknál
megláthatni.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes, Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)